

Model Diagnostic for regression

Hossein Vatani

April 4, 2016

بنام خدا

عیب شناسی مدل پسرفت (Model Diagnostics for Regression)

پس از برازش نمونه پسرفت (fitting a regression model)، یکی از نکات مهم بررسی معتبر و معنی دار بودن همه فرض های در نظر گرفته شده در نمونه پسرفت می باشد که باید قبل از تحلیل و استنتاج انجام شود. اگر خطایی در نمونه وجود داشته باشد، ممکن است تحلیل های بعدی دچار خطا باشند و فاقد اعتبار. لذا مشخص کردن نمونه (Model) صحیح بسیار مهم است.

در نمونه ایجاد شده فرض بر آنست که متغیر y با متغیرهای β (یا همان x ها) بصورت خطی رابطه دارد و باقیمانده ها (ی حاصل از نمونه) بصورت مستقل، با توزیع نرمال $N(0, \sigma^2)$ می باشد.

روش خطایابی نمونه هر دو ابزار نمایش تصویری (graphical method) و آزمون های آماری را بکار می گیرد. این ابزار و روش به ما کمک می کند که بررسی کنیم که آیا پیش فرض های مدل صحیح هستند و آیا ما می توانیم به نتایج حاصله از تحلیل آنها در آینده اعتماد کنیم؟

مثال- (فایل موجود نیست) برای این مثال از داده های مربوط به خودرو که با نام mtcars در نرم افزار وجود دارد استفاده می کنیم. (توضیح عاملها را در راهنمای نرم افزار R می توانید بیابید). نمونه خطی چندگانه خود را برای عامل mpg (که در مثال قبل در مقاله قبلی عاملهای مناسب مربوط به آنرا پیدا کرده بودیم) می سازیم.

```
Car=mtcars[,c("mpg", "disp", "hp", "wt", "am")]
head(Car)
```

```
##           mpg disp  hp   wt am
## Mazda RX4    21.0  160 110 2.620 1
## Mazda RX4 Wag 21.0  160 110 2.875 1
## Datsun 710    22.8  108  93 2.320 1
## Hornet 4 Drive 21.4  258 110 3.215 0
## Hornet Sportabout 18.7 360 175 3.440 0
## Valiant      18.1  225 105 3.460 0
```

```
Fit2=lm(mpg ~ hp+ wt, data = Car)
Fit2
```

```
##
## Call:
## lm(formula = mpg ~ hp + wt, data = Car)
##
## Coefficients:
## (Intercept)          hp           wt
##   37.22727      -0.03177     -3.87783
```

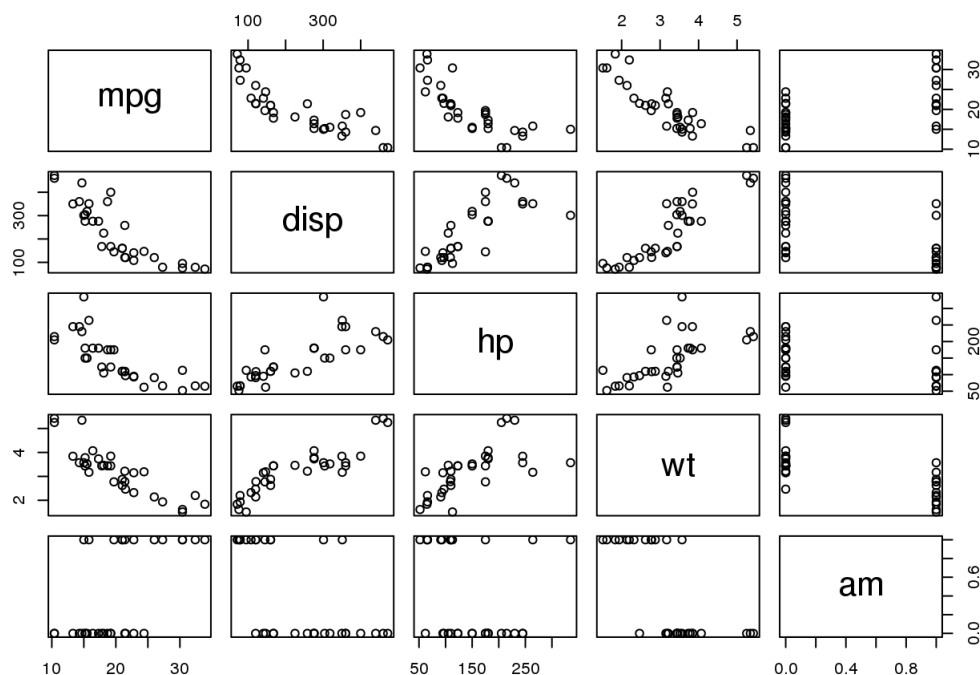
الف-بررسی متغیرها

چند روش تصویرسازی مناسب جهت بررسی رابطه متغیر پاسخ با متغیرهای تشریحی وجود دارد. اولین موضوع مورد نظر تعیین محدوده برای متغیرهای تشریحی است و اینکه آیا مقادیری از آنها وجود دارد که خارج از محدوده (Outlier) باشد؟

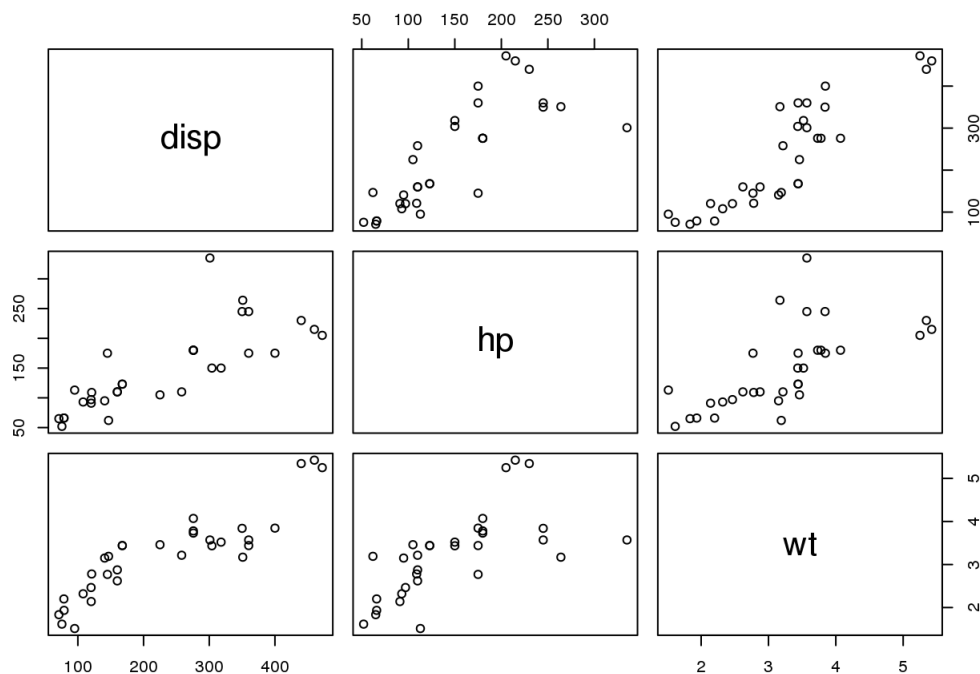
نمایش تصویری می تواند بصورت ملیه ای (histogram) و یا جعبه ای (boxplot) باشد. البته نوع نمایش نقطه ای تمام عامل ها را که در گذشته از آن استفاده نموده ایم نیز کاربرد دارد.

جهت یاد آوری: بدو صورت می توان درواقع نمایش ضریب متغیرها را داشت ۱- تمام متغیرها و ۲- متغیرهای مد نظر، که در زیر آنها را

```
plot(Car)
```



```
pairs(~disp + hp + wt,data = Car)
```


ب-باقیمانده ها و اهرم (Residuals and Leverage)

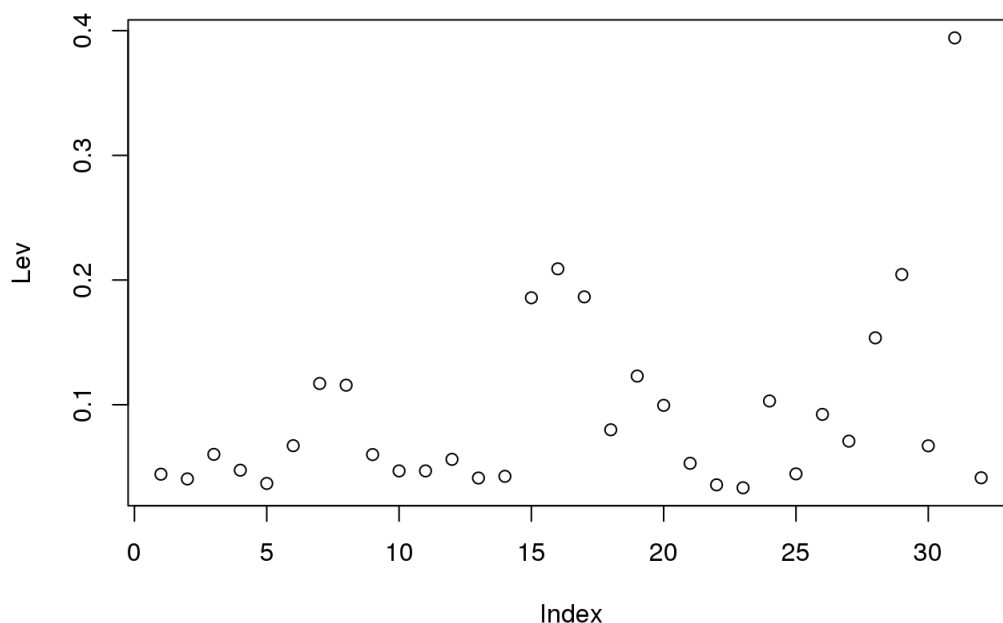
قدرت نفوذ یا همان اهرم، مقداری است که توانایی متغیر تشریح در حرکت و تغییر مقدار نمونه پسرفت (Model Regression) با حرکت

خود در جهت نمودار y (همان نمودار نتغیر پاسخ) دارد. مقدار اهرم یک متغیر، مقدار تغییر نمونه پسرفت به ازای تغییر یک واحد متغیر تشریحی مورد نظر می باشد.

این مقدار، عددی است بین صفر و یک که اگر اندازه آن صفر باشد بدان معناست که تغییر آن بر نمونه بدون تاثیر و اگر یک باشد یعنی نمونه بطور کامل تحت تاثیر این عامل قرار دارد.

برای نمایش تصویری اهرم متغیرها باید از نتیجه حاصله از نمونه ایجاد شده در رابطه زیر استفاده نماییم.

```
Lev=hat(model.matrix(Fit2))
plot(Lev)
```


همانطور که از نمودار مشخص است، در اینجا یک نقطه وجود دارد که قدرت نفوذ (همان تاثیر اهرمی) بیشتری در نمونه ایجاد شده دارد که لازم است بررسی بیشتری بر روی آن انجام دهیم. باتوجه به نمودار می توان متوجه شد که مقدار بیش از ۰.۳ اختیار کرده است.

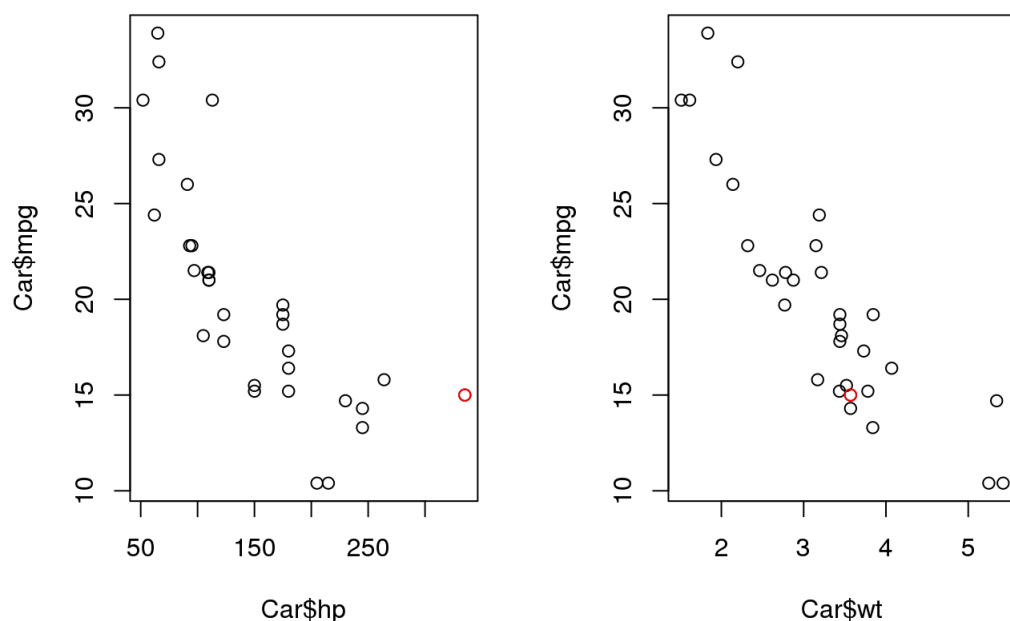
```
Car[Lev>0.3,]
```

```
##           mpg disp  hp   wt am
## Maserati Bora  15  301 335 3.57 1
```

جالب نیست؟ خودروی مازراتی دارای نفوذی زیاد است :-)

حال جهت بررسی دقیق تر می توان نمودارهای قبلی را با مشخص کردن این نقطه خاص دوباره رسم کرد.

```
par(mfrow=c(1,2))
plot(Car$hp,Car$mpg)
points(Car["Maserati Bora",]$hp,Car["Maserati Bora",]$mpg,col="red") #col~color
plot(Car$wt,Car$mpg)
points(Car["Maserati Bora",]$wt,Car["Maserati Bora",]$mpg,col="red") #col~color
```



```
par(mfrow=c(1,1))
```

نقطه مورد نظر را با رنگ قرمز جهت تشخیص راحت، مشخص کرده ایم.

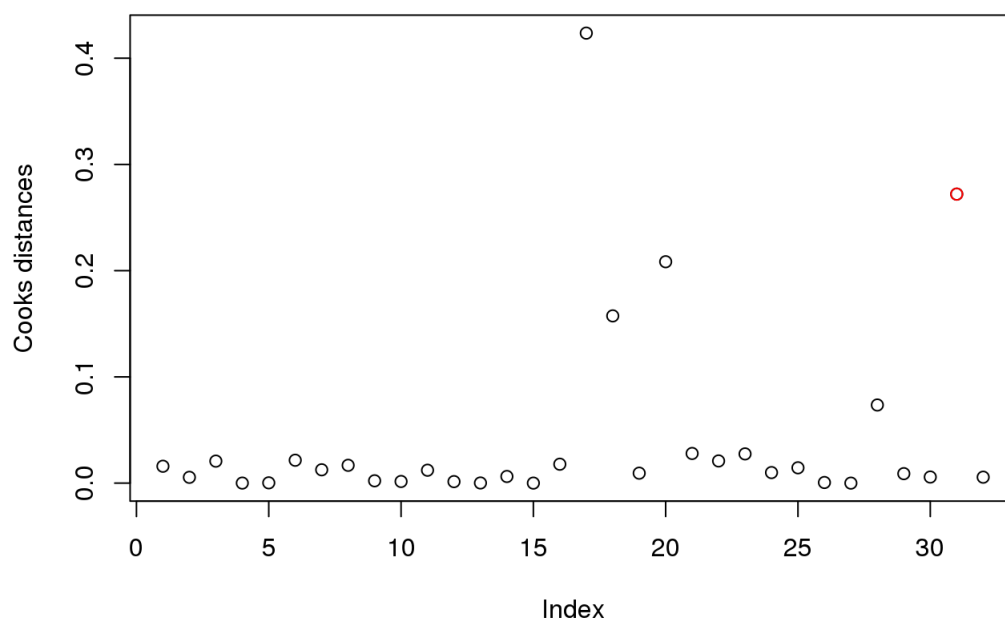
در ادامه می خواهیم (ولازم است که جهت بهتر کردن نمونه پسرفت ایجاد شده) این نقطه را از نمونه (در واقع داده اولیه) حذف نماییم ولی ابتدا ضروری است قدرت نفوذ (همان تاثیر) این نقطه در نمونه را بدانیم.

بطور معمول، قبل از مطالعه باقیمانده ها، آنها را جهت بررسی درست صرف نظر از توان اهرمی (شان) استاندارد می کنند که اینکار با دستور `rstudent()` انجام می شود که در اصطلاح به آن استیودنتیده کردن می گویند.

```
Res=rstudent(Fit2)
```

زمانی که یک نقطه با نفوذ از نمونه ای حذف شود، ممکن است نمونه را با تغییر معنی داری مواجه کند. یک نقطه با نفوذ ممکن است که یا مقداری پرت داشته باشد و یا مقدار اهرمی بالایی و یا هر دو اولی حتما یکی از این دو را دارد. عدد `Cook Distance` حاصل ضرب این دو را مشخص می کند که براحتی در R قابل محاسبه می باشد.

```
Cook = cooks.distance(Fit2)
plot(Cook,ylab="Cooks distances")
points( which(rownames(Car)=="Maserati Bora"),Cook["Maserati Bora"],col='red')
```


توجه شود که "Maserati Bora" یک مقدار از ستون داده نیست و نام یک ردیف در داده های مورد کاوش می باشد. با دستور *which* بنحوی که مورد استفاده قرار گرفته است، شماره سطر را پیدا می کنیم

```
Car[Cook>0.5,]
```

```
## [1] mpg disp hp wt am
## <0 rows> (or 0-length row.names)
```

```
Car2=Car[rownames(Car) != ("Maserati Bora"),]
```

حال ما یک قاب-داده (Dataframe) جدید بدون آن نقطه پرت داریم.

ج-نمودار باقیمانده ها

با مطالعه باقیمانده ها، می توانیم به دریافت های زیر نائل شویم که آیا:

۱-تابع پسرفت خیر خطی است؟

۲-جملات خطا پراکنش (regression) غیر ثابت دارند؟

۳-جملات خطا مستقل نیستند؟

۴-آنها مقادیری پرت دارند؟

۵-جملات خطا از توزیع نرمال پیروی نمی کنند.

تخطی باقیمانده ها از هریک از موارد فوق را می توان با رسم نمودارهای مناسب که شامل:

الف-نمودار باقیمانده ها با مقدارهای تشریح یا مقداربرازش شده (fitted values)

ب-نمودار میله ای یا جعبه ای باقیمانده ها

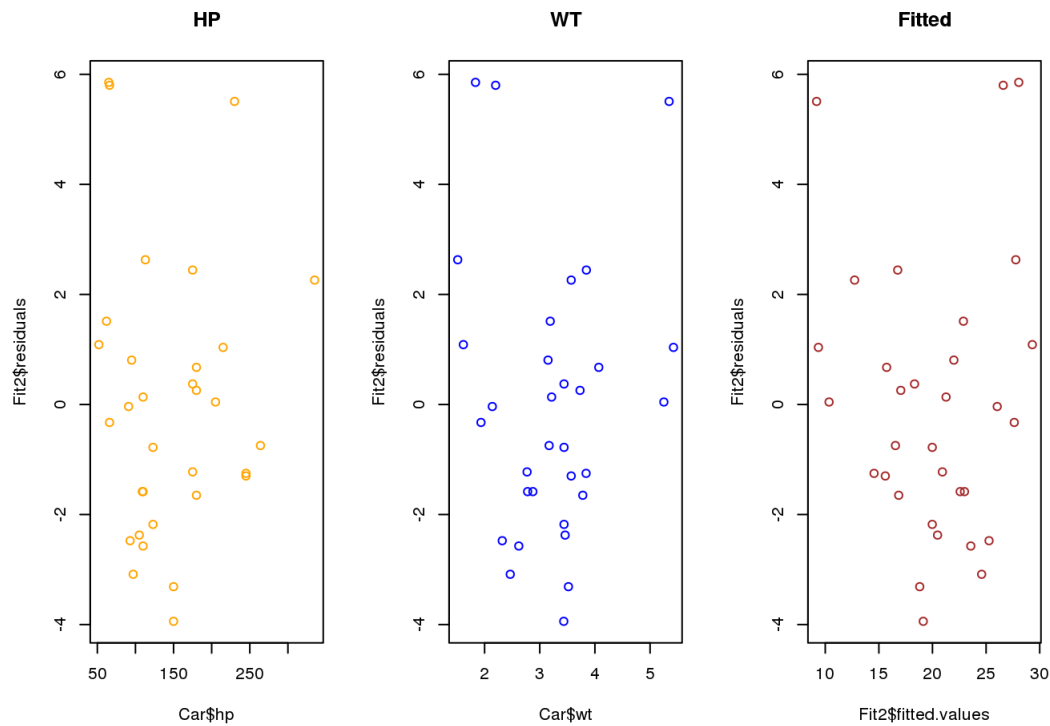
ج-نمایش نقطه ای توزیع نرمال از باقیمانده ها

برای نمایش (الف) باتوجه به نمونه مورد نظر که دو متغیر تشریح داریم، سه نمودار مطلوب خواهد بود.

```

par(mfrow=c(1,3))
plot(Car$hp,Fit2$residuals,main = "HP",col="orange")
plot(Car$wt,Fit2$residuals,main = "WT",col="blue")
plot(Fit2$fitted.values,Fit2$residuals,main = "Fitted",col="brown")

```

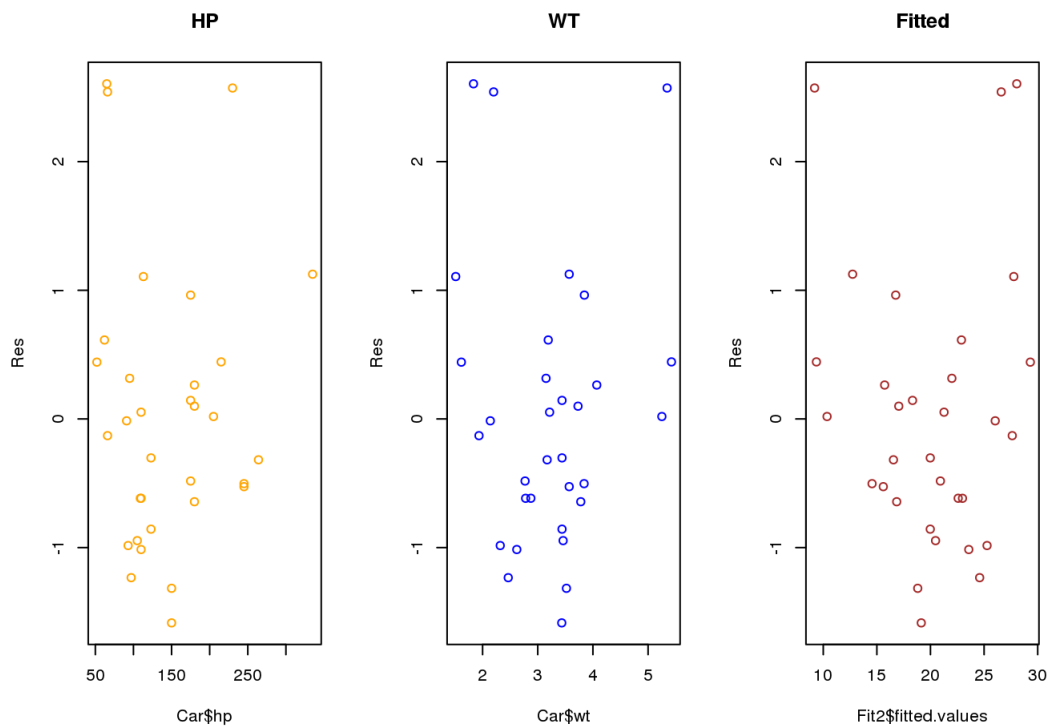

همچنین جهت ایجاد همان نمودارها بعد از استیمنتیده کردن باقیمانده ها داریم:

```

par(mfrow=c(1,3))
plot(Car$hp,Res,main = "HP",col="orange")
plot(Car$wt,Res,main = "WT",col="blue")
plot(Fit2$fitted.values,Res,main = "Fitted",col="brown")

```


و در نهایت نمودار نرمال احتمال باقیمانده ها جهت بررسی شرط نرمال بودن باقیمانده ها قابل ایجاد است. ما آنرا بدو صورت نقطه ای و میله نمایش خواهیم داد.

```
par(mfrow=c(1,2))
qqnorm(Fit2$residuals)
qqline(Fit2$residuals)
hist(Fit2$residuals)
```

